

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indebærer en omformulering af straffelovens §§ 216 og 217 om voldtægt og opnåelse af samleje ved ulovlig tvang. Tilfælde, hvor samleje tiltvinges ved vold eller trussel om vold skal efter lovforslaget altid bedømmes efter § 216 om voldtægt og vil ikke længere kunne henføres under § 217 om opnåelse af samleje ved ulovlig tvang.

Samtidig foreslås strafferammerne for voldtægt, røveri og brandstiftelse opdelt i en normalramme og en skærpet ramme, idet strafferammerne tilpasses til det gældende udmålingsniveau i disse sager. Efter forslaget skal overtrædelser af § 216 om voldtægt, § 288 om røveri og § 181 om brandstiftelse bedømmes indenfor en normalramme på fængsel indtil 6 år, men straffen skal kunne stige til fængsel i 10 år, hvis der foreligger særligt skærpene omstændigheder. Samtidig foreslås gældende strafminima ophævet.

Den ændrede udformning af strafferammerne indebærer udover en tilpasning til det gældende strafudmålingsniveau, at kun sager efter de skærpede strafferammer (på 10 år) vil skulle behandles ved nævningeting, mens sager efter de normale strafferammer (på 6 år) vil skulle behandles som domsmandssager. Dette må ses på baggrund af retsplejelovens almindelige regel om nævningebehandling af sager, der kan medføre fængsel i 8 år eller derover.

2. Lovforslaget bygger på straffelovrådets betænkning nr. 914/1980 om voldtægt, røveri og brandstiftelse.

Anvendelsen af straffelovens §§ 216–217 om voldtægt, henholdsvis opnåelse af samleje ved ulovlig tvang, har givet anledning til kritik. I den offentlige debat har det navnlig været kritiseret, at en række forhold, som efter almindelig opfattelse er voldtægt, i nævninge- og tiltalepraksis er blevet henført under § 217 om ulovlig tvang.

Blandt andet på baggrund af den offentlige debat anmodede justitsministeriet ved skrivelse af

1. september 1980 straffelovrådet om en udtalelse om straffelovens §§ 216–217, herunder spørgsmålet om nævningebehandling af sager om voldtægt efter § 216. Justitsministeriets anmodning omfattede endvidere spørgsmålet om en revision af strafferammerne for røveri og brandstiftelse, herunder dels spørgsmålet om en ændret opspaltning af strafferammerne i forskellige rammer for grove og mindre grove forhold, dels spørgsmålet om en ændring af reglerne om nævningebehandling.

Om justitsministeriets anmodning til straffelovrådet henvises i øvrigt til betænkningens forord (side 5 ff).

3. Straffelovrådets betænkning indeholder side 16–20 en udførlig redegørelse for tilblivelsen af de gældende regler i straffelovens §§ 216 og 217 om voldtægt, henholdsvis opnåelse af samleje ved ulovlig tvang. Den nuværende udformning af disse bestemmelser er resultatet af en revision, der gennemførtes ved lov nr. 248 af 9. juni 1967. Der henvises om denne lovændring til Folketingstidende 1966–67 (2. samling), sp. 2025, 3371, 4881, 5254, tillæg A, sp. 2463, tillæg B. sp. 1413.

Efter § 216 straffes den, der tiltvinger sig samleje med en kvinde ved vold eller ved fremkaldelse af frygt for hendes eller hendes nærmestes liv, helbred eller velfærd, for voldtægt med fængsel indtil 10 år.

Efter § 217 straffes den, der ved ulovlig tvang, jfr. § 260, skaffer sig samleje med en kvinde, med fængsel indtil 4 år, medmindre højere straf er forskyldt efter § 216. § 260 om ulovlig tvang, hvortil § 217 henviser, omfatter den, som

- »1) ved vold eller ved trusel om vold, om betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse eller om at fremsætte usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget,
- 2) ved trusel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande ærerørigt beskyldninger tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, for så vidt